

ZÁPISY ZE SCHŮZÍ POSLANECKÉ SNĚMOVNY

Obecný požadavek pořídít písemný záznam o důležitém jednání má mnoho závažných důvodů, a bývá proto jako povinnost ukládán příslušnými interními, u orgánů veřejné moci dokonce právními předpisy. Je proto samozřejmé, že z této povinnosti nejsou vyňaty ani obě komory Parlamentu České republiky. Pokud jde o Poslaneckou sněmovnu, hovoří o tom, že se z jejích schůzí pořizuje zápis, § 68 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů.

Od poloviny 19. století se k zápisu jednání našich zákonodárných sborů používá rukopisné stenografie (nejprve převodu Gabelsbergerovy soustavy na češtinu, od počátku 20. let století minulého původní české soustavy Heroutovy-Mikulíkovy).

V současné době pořizuje doslovný těsnopisný zápis schůzí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky většinou deset komorních stenografů (šest interních zaměstnankyň stenografického oddělení Kanceláře PS a čtyři externisté), kteří se střídají po 10minutových úsecích (turnech). Po skončení každého turnu nadiktuje stenograf příslušnou část zápisu v definitivní věcné, jazykové a formální podobě (tedy po opravě event. věcných a jazykových chyb) písaře do počítače (popř. ji sám přepíše), a správnost převodu a přepisu zkontroluje; takto zpracovaný text se pak ukládá na síťový disk a průběžně kompletuje, takže v průměru do šedesáti minut je na intranetu Sněmovny k dispozici poslancům a pracovníkům médií a na internetu k dispozici veřejnosti.

Do deseti pracovních dnů od skončení schůze může každý řečník ověřit správnost záznamu své řeči z hlediska event. gramatických chyb popř. nedostatků vzniklých při pořizování záznamu, nesmí však měnit jazyk, obsah ani smysl svého vystoupení; pokud to ve stanovené lhůtě neučiní, považuje se záznam za ověřený.

Zápis, který do 15 dnů od skončení schůze ověřují Sněmovnou zvolení ověřovatelé a podepisuje předseda Sněmovny, se pak společně s příslušnými přílohami archivuje.

O schůzi Sněmovny se pořizuje a v knižní podobě vydává Těsnopisecká zpráva, která má podávat přesný obraz průběhu jejího jednání. Součástí zápisu proto nejsou pouze přednesené projevy, výsledky hlasování, úplné texty přijatých usnesení, předložených písemných návrhů, prohlášení a jiných dokumentů, nýbrž také stručné a výstižné zachycení skutečností, relevantních pro situaci, v níž se jednání odehrávalo (např. změny v předsednictví, skutečnosti, jimiž řečník dokládá svá tvrzení, poznámky a projevy souhlasu či nesouhlasu poslanců, přítomnost oficiálních návštěv, jakož i jiné události na galerii hostů apod.).

K požadavkům na odbornou kvalifikaci parlamentního stenografa lze ve stručnosti uvést toto.

Materie, projednávaná Sněmovnou na jejích schůzích, je neobyčejně široká – těžko uvést něco, co předmětem jejího jednání nebylo nebo by se alespoň stát nemohlo; proto prvním předpokladem efektivní činnosti parlamentního stenografa je nejen široký rozhled, nýbrž i schopnost zorientovat se na jeho základě alespoň principiálně i v dosud neznámé látce.

Dále – rychlost parlamentních projevů se stále zvětšuje, a to v průměru i ve specifických situacích (např. kvůli časovým limitům, v emocemi naplněné atmosféře apod.); parlamentní stenograf by proto měl mít dostatečnou rychlostní kapacitu.

Za třetí – stenografování a jazykově správné převádění nastenografovaného textu je činnost vyžadující nadprůměrnou úroveň jazykové kompetence stenografa.

A konečně – součástí zápisu by měly být kromě pronášených projevů i relevantní charakteristiky celkové situace, v níž Sněmovna jedná; potřebná šíře rozsahu vnímání a pozornosti jako psychických dispozic parlamentního stenografa by tomu měly tvořit spolehlivou základnu.

Jak těmto požadavkům odpovídá současná metoda jejich ověřování? Nutno říci, že pouze parciálně. Požadavky státní zkoušky z komorního těsnopisu – tj. doslovné zapsání a správné převedení dvou šestiminutových diktátů (tématicky obecného a odborného) stoupající rychlostí od 90 do 110 slov za minutu – v podstatě a zčásti ověřují jen první tři ze shora uvedených požadavků, jež tvoří pouze nejnezbytnější základ úspěšné parlamentní stenografické činnosti; jeho neodmyslitelným pokračováním musí být soustavné sebevzdělávání a tvořivé využívání výsledků stálého reflektování vlastní praxe.